

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Bosansko-podrinjski kanton Gorazde
OPĆINA FOČA
Ustikolina

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Bosnian-podrinje canton Gorazde
MUNICIPALITY FOCA
Ustikolina

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
ZA PERIOD 2022. – 2024.GODINA

Juni 2021. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine F BiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) Općinski načelnik *donosi*:

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE FOČA ZA PERIOD 2022.- 2024.godina

UVOD

Zakonom o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj:102/13; 09/14; 13/14; 08/15; 91/15; 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) uspostavljeno je srednjoročno planiranje kao kontinuiran proces, koji počinje srednjoročnom ekonomskom i fiskalnom prognozom, a završava odobrenim konačnim budžetom i procjenama zanaredne dvije godine. Ovaj Dokument okvirnog budžeta za period 2022 -2024.godina predstavlja fiskalni okvir budžeta Općine Foča za 2022.godinu, te preliminarne projekcije za 2023. i 2024.godinu, ujedno DOB predstavlja preliminarni nacrt budžeta za 2022.godinu. Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem instrukcije broj: 1 o načinu i elementima izrade DOB-a koja sadrži: osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te dinamiku i rokove pripreme DOB-a. U Članu 15. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj:102/13; 09/14; 13/14; 08/15; 91/15; 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) koji se odnosi na Budžetski kalendar definisani su rokovi prema kojim se priprema i usvaja budžet, a samim tim i Dokument okvirnog Budžeta. Na osnovu navedenog člana Zakona o Budžetima u Federaciji BiH, Služba za privredu, finansije, opću upravu, društvene djelatnosti i BIZ (u daljem tekstu: Služba) je pristupila izradi Dokumenta okvirnog Budžeta Općine Foča za period 2022. - 2024.godina. Dana 18.05.2021.godine Služba je aktom broj:04-10-11-642/21 uputila svim općinskim službama Instrukciju broj: 1 odnosno instrukciju za izradu DOB-a Općine Foča za period 2022 - 2024. godine, zajedno sa tabelom prioriteta. Na osnovu navedene instrukcije, a prema odredbama člana 15. Zakona o budžetima u Federaciji BiH budžetski korisnici su svoje tabele prioriteta sa obrazloženjem trebali dostaviti do 31.05.2021.godine. Do ostavljenog roka sve općinske službe su dostavile svoje tabele prioriteta sa obrazloženjem. Članom 18. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj:102/13; 09/14; 13/14; 08/15; 91/15; 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) propisano je da na osnovu prijedloga prioriteta budžetskih korisnika za izradu DOB-a Ministarstvo finansija priprema DOB i dostavlja ga Vladi do 15.juna. Vlada razmatra i usvaja DOB do 30. juna tekuće godine zajedno sa srednjoročnim okvirom rashoda za tri godine nakon čega se dostavlja Parlamentu kao informacije. Članom 28. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj:102/13; 09/14;

13/14; 08/15; 91/15; 102/15, 104/16 ,5/18 i 11/19) regulisano je da se odredbe člana 18. shodno primjenjuju i na općine.

Dokument okvirnog budžeta Općine Foča za 2022. - 2024.godinu obuhvata slijedeće oblasti: 1. Makroekonomski pokazatelji; 2. Srednjoročnu fiskalnu politiku i projekciju direktnih i indirektnih prihoda; 3. Srednjoročnu projekciju prihoda Općine Foča; 4.Upravljanje potrošnjom.

1. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI U FBiH

U ovom poglavlju su dati osnovni srednjoročni makroekonomski pokazatelji i prognoze na kojima su zasnovane preliminarnе procjene Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine za period 2022. - 2024.

Tabela: Makroekonomski pokazatelji za period 2019. - 2024. godina

Indikator	Zvanični podaci		Projekcije			
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Nominalni BDP u mil KM	35.892	34.553	35.613	37.274	38.949	41.088
Nominalni rast u %	4,8	-3,7	3,1	4,7	4,5	5,5
BDP deflator (prethodna godina =100)	101,8	100,4	100,7	101,5	101,2	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina =100)	35.240	34.431	35.363	36.711	38.487	40.356
Realni rast u %	2,9	-4,1	2,3	3,1	3,3	3,6
Inflacija mjerena procentom potrošačkih cijena u%	0,6	-1	0,7	1	1,1	1,2
Potrošnja u mil KM	33.334	32.636	33.508	34.686	35.935	37.584
Realni rast u %	2,3	-1,8	1,8	1,7	1,8	2,0
Vladina potrošnja u mil KM	6.862	7.061	7.202	7.433	7.656	7.870
Realni rast u %	0,9	2,5	1,3	0,7	0,5	0,3
Privatna potrošnja u mil KM	26.471	25.575	26.306	27.253	28.279	29.713
Realni rast u %	2,6	-2,9	2,0	2,0	2,2	2,4
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	6.994	6.112	6.351	6.972	7.609	8.443
Realni rast u %	5,8	-10,8	2,7	8,7	7,7	9,0
Vladine investicije u mil KM	929	836	859	969	1.077	1.239
Realni rast u %	4,1	-8,3	1,2	10,8	9,0	11,7
Privatne investicije u mil KM	6.064	5.276	5.492	6.003	6.531	7.204
Realni rast u %	6,1	-11,2	3,0	8,3	7,5	8,6
Uvoz u mil KM	19.482	16.622	17.421	18.627	20.143	21.958
Nominalni rast u %	1,7	-14,7	4,8	6,9	8,1	9,0
Realni rast u %	1,3	-11,4	3,0	4,5	5,1	5,3
Izvoz u mil KM	14.286	11.647	12.386	13.459	14.716	16.175
Nominalni rast u %	0,5	-18,5	6,3	8,7	9,3	9,9
Realni rast u %	0,4	-16,5	4,7	6,0	7,1	7,4
Nacionalna bruto štednja u %BDP-a	18,5	15,8	15,9	16,5	17,0	17,6
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.087	-1.090	-1.332	-1.457	-1.764	-2.075
Rast u %	-1,2	29,3	3,5	7,4	13,4	15,2
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,1	-4,1	-4,2	-4,3	-4,6	-5,1

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), mart 2021.Godine

2. SREDNJOROČNA FISKALNA POLITIKA I PROJEKCIJE DIREKTNIH I INDIREKTNIH PRIHODA

Projekcije direktnih i indirektnih prihoda rađenu su na bazi revidiranih projekcija javnih prihoda Federalnog ministarstva finansija za 2021.godinu i period 2022.-2024.godina. Revidirane projekcije prihoda za 2021.godinu zasnovane su na historijskom i tekućem trendu naplate, prateći pozitivne prognoze kretanja ključnih makroekonomskih parametara Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), koji ukazuje na postepeni oporavak ekonomije, pretpostavljajući da se negativni učinci pandemije virusa COVID-19 na ekonomiju neće značajnije prenijeti na drugu polovinu 2021.godine. Očekivani iznos naplate pojedinih kategorija prihoda i pored pretpostavljenog rasta, zbog značajno oslabljene naze 2020.godine, u apsolutnim iznosima će još uvijek biti zadržani na skromnom nivou.

Važno je napomenuti da je Federalno ministarstvo finansija prilikom dostave revidiranih projekcija javnih prihoda za 2020.godinu i period 2021. – 2023.godina ukazalo na niz faktora koji mogu značajno uticati na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda: neplanirane izmjene poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijentata raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta, promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH, rad porezne administracije te razvoj drugih događaju poput novih elementarnih nepogoda. S tim u vezi i Općina Foča prilikom projekcije svojih prihoda ističe određeni nivo rizika po ostvarenje projiciranih iznosa.

2.1. Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza za 2021. godinu i plan za period 2022.-2024.Godina.

Indirektni porezi	2021.	2022.	2023.	2024.
Bosnasko-podrinjski kanton	23.589.306	24.850.100	23.976.427	25.405.197
Kantonalni budžet	21.516.739	22.666.759	21.869.848	23.173.085
Općinski/gradski budžeti	2.072.567	2.183.341	2.106.580	2.332.112
Foča	233.796	246.292	237.632	251.793
Goražde	1.729.246	1.821.670	1.757.624	1.862.362
Pale	109.526	115.380	111.323	117.957

2.2. Revidirane projekcije prihoda sa Jedinštenog računa za 2021. godinu i plan za period 2022.-2024. Godina za direkciju cesta

Bosnasko-podrinjski kanton	2021.	2022.	2023.	2024.
Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa	714.130	752.298	725.849	769.103
o/č Općina Foča	10.000	10.500	10.130	10.730
Prihodi iz namjenske putarine za finansiranje autocesta i cesta	289.420	298.360	308.233	319.349
o/č Općina Foča	3.900	4.020	4.150	4.300

2.3.Revidirane projekcije prihoda po osnovu poreza na dohodak za 2021.godinu i plan za period 2022. –2024. godina za kanton i općine zbirno.

	2021.	2022.	2023.	2024.
POREZ NA DOHODAK	5.787.994	6.000.517	6.279.739	6.576.096
Kanton	3.793.451	3.932.739	4.115.741	4.309.973
Općine/gradovi	1.994.543	2.067.778	2.163.998	2.266.123

2.4. Revidirane projekcije prihoda po osnovu poreza na dobit za 2020.godinu i plan za period 2022. –2024. godina

	2021.	2022.	2023.	2024.
Bosnasko-podrinjski kanton	2.502.637	2.580.218	2.665.365	2.761.319

3. SREDNJOROČNA PROJEKCIJA PRIHODA OPĆINE FOČA

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda za koje se očekuje da će biti na raspolaganju Općini Foča, iz kojih će biti finansirane javne potrebe općine, a koje su najvećim dijelom determinirane prilikama i situacijama navedenim u prethodnim poglavljima. Imajući na umu postojeću situaciju, kao i činjenicu da Služba za privredu, finansije, opću upravu, društvene djelatnosti i BIZ vrlo malim dijelom može utjecati na ukupnu fiskalnu strategiju za naredni srednjoročni period evidentno je da kao realna osnova za izradu i prezentaciju srednjoročne fiskalne strategije će poslužiti prognoze i pretpostavke proslijeđene od Federalnog Ministarstva finansija posredstvom Ministarstva finansija BPK-a. U kontekstu ranije spomenutog, kao i analiza ostvarenja prihoda proteklih godina i trenda izvršenja za prvih šest mjeseci tekuće 2021. godine, Služba je uradila moguću projekciju prihoda koji pripadaju Općinskom budžetu. Osnov za projekciju prihoda za 2022.godinu je budžet 2021.godine

Poreski prihodi su u potpunosti bazirani na projekcijama Federalnog ministarstva finansija.

Projekcija neporeskih prihoda je rađena na bazi izvršenja po ovom osnovu u 2020.godini, te prvih 6 mjeseci 2021.godine, kao i na bazi trenutno važećih ugovora o iznajmljivanju imovine.

Tekući transferi, kao jako značajna ali ujedno i najneizvjesnija stavka u budžetu Općine Foča, planirani su na bazi izvršenja za prvih 6 mjeseci 2021.godine uz blagi porast.

U sljedećem tabelarnom pregledu predstavljen je nivo ostvarenih prihoda Općine Foča u 2020.godini, budžet 2021. godine i projekcije za period 2022.-2024.godina. Projekcija prihoda u 2022-2024. godini odražava dinamiku priliva u 2020.godini, kao i u proteklom periodu 2021.godine.

Tabela : Projekcije prihoda 2022.-2024.godina

	Prihodi i primici	Ostvareno 2020.	Budžet 2021.	Procjena 2022.	Procjena 2023.	Procjena 2024.
A	Poreski prihodi	319.390	314.500	335.662	329.792	347.958
711000	Porez na dobit pojednaca i preduzeća	4.092	4.500	4.650	4.780	4.965
713000	Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	-		
714000	Porez na imovinu	6.108	8.000	8.000	8.000	8.000
716000	Porez na dohodak	62.816	60.000	62.200	65.100	68.170
717000	Prihodi od indirektnih poreza	246.374	242.000	260.812	251.912	266.823
B	Neporeski prihodi	114.577	145.800	129.000	129.000	129.000
721000	Prihodi od preduzetnički aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	22.985	28.800	29.000	29.000	29.000
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	91.592	117.000	100.000	100.000	100.000
723000	Novčane kazne					
C	Tekući transferi	444.162	646.000	400.000	400.000	400.000
732000	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	444.162	646.000	400.000	400.000	400.000
D	Kapitalni transferi	208.075	440.000	400.000	400.000	400.000
742000	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti	208.075	440.000	400.000	400.000	400.000
E	Kapitalni primici					
	UKUPNO:	1.086.205	1.546.300	1.264.662	1.258.792	1.276.958

Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- neredovno izmirenje tekućih transfera od ostalih nivoa vlasti (prvenstveno BPK-a)

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od uticaja vanjskih faktora, prevashodno rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i povratnog uticaja na inflatorna kretanja. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procijenjenog nivoa imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcije prihoda.

Nepredviđene promjene poreznih politika se prvenstveno odnose na izmjene zakona o pripadnosti javnih prihoda u dijelu raspodjele prihoda od indirektnih poreza i izmjene zakona o porezu na dohodak koje su također u proceduri.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti između općine i drugih nivoa vlasti.

4. UPRAVLJANJE POTROŠNJOM

4.1. Zahtjevi budžetskih korisnika

Na osnovu dostavljene Instrukcije 1 Službe za privredu, finansije, opću upravu, društene djelatnosti i BIZ, Općinske službe su dostavile svoje projekcije rashoda za naredne tri godine. Dostavljene projekcije su objedinjene i prikazane u naredenoj tabeli

Tabela: Pregled projekcija/prijedloga budžetskih korisnika

Rashodi i izdaci /godina		Ostvareno 2020.	Budžet 2021.	2022.		2023.	2024.
				Zahtjev	Gornja granica	Zahtjev	Zahtjev
A	Tekući rashodi	1.027.532	1.072.930	1.094.215	764.000	1.111.660	1.157.205
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih	586.912	652.675	634.415		664.265	702.215
612000	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	52.637	58.265	70.110		63.855	67.330
613000	Izdaci za materijal i usluge	232.093	218.360	237.060		237.540	238.660
613100	Putni troškovi						
		1.197	1.920	2.450		2.550	2.650
613200	Izdaci za energiju	40.780	41.600	43.100		43.100	43.100
613300	Izdaci za komunikacije i komunalne usluge						
		33.733	33.250	33.500		33.500	33.500
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	16.928	15.610	16.860		16.760	17.360
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	7.096	7.850	7.820		7.920	7.970
613700	Izdaci za tekuće održavanje	37.685	25.500	32.500		32.500	32.800
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa						
		5.983	6.150	6.150		6.150	6.150
613900	Ugovorene i druge posebne usluge	88.691	86.480	94.680		95.060	95.130
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	117.981	141.630	152.630		146.000	149.000
614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	4.960	7.630	7.630		1.000	1.000
614200	Tekući transferi pojedincima	11.053	17.000	18.500		18.500	18.500
614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	18.280	46.000	56.000		56.000	56.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	12.300	22.000	2.000		22.000	22.000
614500	Podsticaji poljoprivrednoj proizvodnji	20.116	20.000	20.000		20.000	20.000

614800	Drugi tekući rashodi	51.272	29.000	48.500		28.500	31.500
615000	Kapitalni transferi	37.909	2.000				
	Tekuća rezerva		2.000				
B	Kapitalni izdaci	181.736	425.000	103.500	350.000	103.500	103.500
821000	Kapitalni izdaci	181.736	425.000	103.500	350.000	103.500	103.500
	UKUPNO:	1.209.268	1.497.930	1.045.085	1.200.000	1.215.160	1.260.705
	Broj uposlenih		28				

4.2. Smjernice i ograničenje za dostavljanje zahtjeva za izradu nacrtu budžeta

Prilikom projekcija rashoda i izdataka za naredne tri godine, uvažavajući date projekcije prihoda Službe za privredu, finansije, opštu upravu, društvene djelatnosti i BIZ rashodi budžetskih korisnika trebali bi se kretati u granicama projekcije prihoda umanjenim za iznos planiranog pokrića akumuliranog deficita, odnosno u granicama iznosa od cca 1.200.000,00 KM. Iz prethodne tabele je vidljivo da projekcije tekućih rashoda koje su urađene na osnovu dostavljenih projekcija Općinskih službi znatno prelaze iznose koji bi prema projekcijama prihoda za naredne tri godine trebali biti raspoloživi. Naime, ukupno projektovani prihodi za 2022.godinu iznose 1.264.662 KM, od čega je 400.000 KM kapitalnih transfera s većih nivoa vlasti. Uzimajući u obzir činjenicu da, izuzev za dio kapitalnih transfera od BPK-a, veći nivou vlasti prilikom raspisivanja javnih poziva za dodjelu sredstava za kapitalne projekte zahtjevaju učešće Općine sa minimalno 20%, neophodno je rezervisati minimalno 20.000 KM na ime učešća u projektima. Također je neophodno uzeti u obzir i činjenicu da akumulirani deficit Općine Foča sa 31.12.2020.godine iznosi cca 507.000 KM te se u budžetu za 2021.godinu moraju rezervisati sredstva od cca 100.000 KM na ime pokrića deficita.

Uzimajući u obzir prethodno iznesene podatke konstatujemo da sredstva sa kojima će Općina raspolagati za pokriće tekućih rashoda u 2022.godini iznose oko 764.000 KM. Na osnovu navedenog zahtjevi budžetskih korisnika za izradu Nacrta Budžeta za 2022.godinu koji se odnose na tekuće rashode bi se trebali kretati značajno ispod granicerealizovanih rashoda budžeta za 2020.godinu sa maksimalnim uštedama ako je i gdje je god to moguće. Zahtjevi za kapitalne izdatke koji se realizuju iz poreznih i neporeznih prihoda i tekućih transfera sa viših nivoa bi se trebali odnositi isključivo na učešće Općine u projektima za koje su sredstva dobijena od strane većih nivoa vlasti i trebali bi se kretati u predviđenom iznosu od ukupno 20.000 KM, jer prema projekcijama sredstava za ovu namjenu nema, izuzev ako ne dođe do povećanja tekući transferi sa viših nivoa vlasti, odnosno ako se ne ostvare uštede na tekućim izdacima. Zahtjevi za kapitalne izdatke koji se finansiraju iz kapitalnih transfera većih nivoa vlasti treba planirati u iznosu od cca 400.000,00 KM uz obavezno preciziranje izvora finansiranja i opisa kapitalnog projekta. Iz projekcija posebnih naknada i prihoda i naknada od cesta trebali bi se u istom iznosu planirati i rashodi za te svrhe kao što su: rashodi iz oblasti Civilne zaštite koji se realizuju iz posebnih naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, rashodi za usluge popravki i održavanja cesta koji se realizuju iz cestovnih naknada i prihoda koji pripadaju direkciji cesta, te rashodi iz sredstava prikupljenih od kirija za socijalno-neprofitno stanovanje. Što se

tiče projekata koji bi se trebali realizovati u periodu od 2022.-2024. godine oni će biti utvrđivani prilikom izrade nacrtu budžeta za svaku godinu pojedinačno, a na bazi strategija razvoja Općine za period 2020.-2026.. Na osnovu toga i budžetski korisnici bi trebali prilikom dostavljanja svojih zahtjeva za izradu Nacrta Budžeta za 2022.godinu u dijelu koji se odnosi na kapitalne izdatke vezane za projekte koji će se realizovati navesti i izvor finansiranja tih projekata, te projekte planirati u skladu sa Strategijom. Shodno naprijed navedenom, Instrukcija 2 koju će Služba za privredu, finansije, opću upravu, društvene djelatnosti i BIZ dostaviti općinskim službama će sadržati elemente i ograničenja iz ovog dokumenta, a sve službe prilikom dostavljanja svojih zahtjeva za izradu Nacrta budžeta Općine Foča za 2022.godinu bi se trebali pridržavati gore navedenih smjernica i ograničenja, a sve u cilju što kvalitetnije izrade nacrtu budžeta za 2022.godinu.

Broj:01-1-11-642-2/21
Datum :09.07.2021.godine

OPĆINSKI NAČELNIK
Mujo Sofradžija